

Nr. 2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

23 september 1996

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING

Inhoud

Nr. 2

Maandag 23 september 1996
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997 Spreker : minister-president Luc Van den Brande	1
Regeling van de werkzaamheden	10

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.37 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Kris Van Dijck, Johan Weyts : buitenslands;

Dominiek Lootens-Stael, Arnold Van Aperen : ambtsverplichtingen.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1997.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, vandaag stelt de Vlaamse regering haar begroting en de beleidsprioriteiten voor 1997 aan het Vlaams Parlement en aan de bevolking voor. Ze doet dit op een ogenblik dat de samenleving zich fundamentele vragen stelt. Als regering en parlement moeten we net als iedereen in de samenleving verder onze taak vervullen en ten volle onze verantwoordelijkheid opnemen. We kunnen en mogen niet anders. Wat gebeurd is, heeft ons allen diep geschokt en meer bewust gemaakt van wat belangrijk is en wat bijkomstig. Dit besef sterkt ons in onze overtuiging verder te bouwen aan een beleid dat zich richt op fundamentele waarden en maatschappelijke samenhang, een beleid dat concrete antwoorden kan bieden op

de vragen die duidelijker dan ooit worden gesteld.

De Vlaamse regering pleit voor serene aandacht, voortdurende waakzaamheid en betrokkenheid van al degenen die met kinderen omgaan : de onderwijssector, het jeugdwerk, de welzijnszorg, de gezondheidszorg en de media. De Vlaamse regering is van mening dat elk kind recht heeft op een omgeving die vertrouwen en veiligheid waarborgt. Het komt erop aan bij kinderen en jongeren de mondigheid en de weerbaarheid te verhogen, dit in een sfeer van openheid en luisterbereidheid. Tal van professionelen en vrijwilligers van diverse disciplines leveren nu reeds een voortdurende bijdrage aan dit proces. Daarom zal de regering initiatieven nemen om de efficiëntie en de effectiviteit van de bestaande dienstverlening te optimaliseren. Voor de diagnose en de behandeling van iedere vorm van kindermishandeling moet de deskundigheid die aanwezig is in de gezondheids- en de welzijnszorg beter worden ingezet en zonodig versterkt. Zo bekomt men een sluitend geheel van voorkomen en behandelen. Er komt een opvolgingsstructuur voor kinderen en jongeren in het algemeen. Aan leerkrachten vragen we aandacht voor de vroegtijdige signalen van kinderen en jongeren. Vertrouwen wekken is ook de inspiratie voor de hervorming van MST en PMS tot centra voor begeleiding van leerlingen. Deze centra zullen erover waken dat de Vlaamse jongeren tijdens hun schoolloopbaan het vertrouwen en de competentie verwerven die de grondslag vormen voor hun permanente persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie.

Er zijn opnieuw tekenen van een conjunctuurverbetering zonder dat we nu al uitspraken kunnen doen over de intensiteit van die heropleving. Daarom zijn de begrotingsparameters die de evolutie, de verwachte middelen en uitgaven beïnvloeden slechts lichtjes opwaarts bijgesteld. Vermits onze begroting vooral wordt beïnvloed door kostenelementen zoals de loonontwikkeling, is voor de uitgavenbegroting de gezondheidsindex de meest verantwoorde indicator.

Conjunctuuranalysten verwachten voor 1997 een inflatie van 1,8 percent en een reële groei van meer dan 2 percent. In de Vlaamse begroting gaan we uit van een stijging van het bruto binnenlands product met 2,1 percent. Op basis van deze vooruitzichten rekent de regering op een totaal aan inkomsten voor de Vlaamse overheid van 541,4 miljard frank en worden de uitgaven op 553,2 miljard frank geraamd. Het kastekort is voor 1996 op 27,6 miljard frank begroot, en het

Van den Brande

wordt voor 1997 verminderd tot 11,8 miljard frank.

Ook in de internationale conjunctuur zijn er gunstige vooruitzichten. Dat is van doorslaggevend belang voor de exportgeleide Vlaamse economie. Het groeipotentieel bij twee van onze belangrijkste handelspartners, Frankrijk en Duitsland, ligt echter onder het Europese gemiddelde. Dit verplicht onze bedrijven nieuwe expansieve markten in groeipolen als Oost-Azië te verkennen en vraagt om een overheidsbeleid dat hen ondersteunt bij het veroveren van nog onbekende markten.

De werkgelegenheid in Vlaanderen blijft groeien. In 1995 waren er ruim 220.000 mensen meer tewerkgesteld dan tien jaar voordien. In totaal zijn er ongeveer 2,3 miljoen werkenden op de Vlaamse arbeidsmarkt. Het geruisloze ontstaan van nieuwe jobs in groeiende exportsectoren is veel minder zichtbaar dan bedrijfssluitingen en afdankingen. Natuurlijk gaat de groei van de werkgelegenheid nog altijd gepaard met een te hoge werkloosheid. Vorige maand telde Vlaanderen 215.975 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. Alhoewel het totaal aantal banen blijft stijgen, zijn er dus niet voldoende bijkomende jobs om de vraag naar werk op te vangen. Daarom hebben we nood aan meer nieuwe ondernemingen. Het bevorderen van ondernemerschap om meer banen te scheppen, is fundamenteel. Vroeger konden we daartoe vooral rekenen op buitenlandse investeringen; nu zullen ook meer en meer op eigen ondernemers moeten kunnen rekenen. Een extra moeilijkheid is dat de werkloosheid sommige groepen – zoals de laaggeschoolden – eigenlijk zwaarder treft, omdat arbeidsbesparende investeringen vaak ten koste gaan van de werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

De sociaal-economische vooruitzichten voor Vlaanderen zijn eerder hoopgevend. Laten we echter voorzichtig zijn en vooral doorzetten. We moeten nog verscheidene structurele verbeteringen doorvoeren als we de troeven waarover we nu beschikken, verder willen uitbouwen en versterken.

We willen in Vlaanderen het beleid voeren dat daarvoor nodig is. We beschikken over de noodzakelijke beleidsruimte – ook financieel – om ingrijpende maatregelen te nemen en uit te voeren. Deze beleidsruimte danken we eerst en vooral aan de sociaal-economische dynamiek

van zowel de bevolking als de ondernemingen, maar zeker ook aan het orthodox budgettaire beleid dat de opeenvolgende Vlaamse regeringen hebben gevoerd en dat onverkort door de huidige regering wordt voortgezet. We stevenen nu duidelijk af op een nul-tekort, terwijl onze beleidsruimte niet wordt ingeperkt, maar integendeel vergroot. Het jaar 1997 zal ook het eerste jaar zijn waarin de Vlaamse gewestbelastingen een duidelijk eigen profiel krijgen. Zo zullen de successierechten worden vereenvoudigd. Dat komt neer op een effectieve belastingverlaging voor gezinnen en bedrijven.

De eerste van onze prioriteiten behelst een duurzaam groeivermogen en werkgelegenheid voor Vlaanderen. Het economische beleid van de regering is erop gericht om door een versterking van de groei­kracht van de economie, werkgelegenheid en welvaart te bevorderen. Nieuw ondernemerschap, gedragen door de maatschappij en ondersteund door het strategisch vernieuwingsbeleid van de overheid, zal banen scheppen voor de toekomst en de banen compenseren die in het verleden verloren gingen.

Zoals u weet werd op 14 december 1995 een werkgelegenheidsakkoord gesloten met de sociale partners. Dit akkoord toont aan dat er in Vlaanderen een consensus bestaat over de krachtlijnen van ons sociaal-economisch beleid. Dat beleid is afgestemd op onze behoeften, en houdt rekening met een eigen Vlaamse economische cultuur. Zo zijn regering, vakbonden en werkgevers het er samen over eens dat een vermindering van de personeelskosten nuttig en noodzakelijk is met het oog op bijkomende werkgelegenheid. De verdere invulling van de krachtlijnen van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord gebeurt in overleg met de sociale partners. Concrete uitvoering en budgettaire verantwoordelijkheid komen natuurlijk toe aan parlement en regering. In 1996 is voor de uitvoering van het akkoord 3 miljard frank uitgetrokken. Voor de verdere uitvoering in 1997 voorziet de regering in 4,5 miljard frank.

Het werkgelegenheidsakkoord bevat een evenwichtig geheel van sociale en economische maatregelen, die een impuls geven aan de werkgelegenheid. De krachtlijnen van het innovatiebeleid worden met de bedrijfswereld, maar ook met de vertegenwoordigers van de werknemers, afgesproken. De mogelijkheid van een Vlaams innovatiepact wordt onderzocht. Het beleid voor de aanmoediging van arbeidsherverdeling en deeltijdse arbeid wordt doorgezet. De regering stelt in de social profit-sector 900 miljoen frank ter

Van den Brande

beschikking voor nieuwe werkgelegenheid. De federale regering kan daarop inspelen met een sociale lastenvermindering. De regering zorgt voor 1.400 werkervaringsplaatsen voor langdurig werkzoekenden, en voor 350 stageplaatsen voor schoolverlaters in de openbare sector. Ze overweegt nieuwe programma's waaraan de federale regering met lastenverminderingen kan meewerken. Er komt een uitbreiding van 500 naar 800 jobs in de sociale werkplaatsen. Ook die maatregel past in ons werkgelegenheidsbeleid.

In een wereldeconomie waarin ingrijpende veranderingen elkaar razendsnel opvolgen moeten we permanent voorbereid zijn op nieuwe situaties, met hun nieuwe mogelijkheden en hun nieuwe bedreigingen. We worden voortdurend uitgedaagd om ons ook voortdurend te vormen. Permanente vorming is inherent aan permanente ontwikkeling. Permanente vorming gaat bovendien hand in hand met offensieve innovatie, met name met het op de markt brengen van nieuwe producten met een grotere kennisinhoud. De bereidheid tot permanente vorming in de hele organisatie én in de omgeving wordt één van de belangrijkste troeven voor het succes van onze ondernemingen. Ook onderwijs zal snel op deze tendens moeten inspelen.

De opleidingsbehoeften situeren zich bij werkenden en werkzoekenden, bij het management en op de werkvloer, bij werknemers en zelfstandigen. Het is echter in de onderneming dat de vraag naar reconversie-opleidingen wordt uitgekristalliseerd. In de begroting voor 1997 is een bijkomend krediet van 0,75 miljard frank voorzien om de vraag vanwege de ondernemingen naar reconversie-opleidingen fors te ondersteunen. We hopen dat het bedrijfsleven dank zij ons zogenaamd hefboomkrediet ook andere financieringsmiddelen – onder meer Europese fondsen en sectorfondsen – kan aanspreken die anders – omwille van het ontbreken van cofinanciering – ongebruikt blijven.

In dit verband zal de regering ook diverse acties ondernemen om vraag en aanbod in de vormings- en opleidingssector meer op elkaar af te stemmen, zowel op Vlaams als op subregionaal vlak.

De bijkomende kredieten voor permanente vorming zijn complementair aan de aangehouden budgettaire inspanning voor wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkeling. Als overheid scoren we op dit terrein nog altijd

slechter dan het OESO- en het Europese gemiddelde, terwijl onze bedrijven het beter doen dan die gemiddelden. Daarom willen we in elk begrotingsjaar van deze zittingsperiode 2 miljard frank extra besteden aan onderzoek en ontwikkeling.

Op vier jaar tijd zal Vlaanderen 20 miljard frank méér besteed hebben aan onderzoek en ontwikkeling.

Naast hoogstaand onderzoek en ontwikkeling zijn ook meer kwalitatieve variabelen zoals bedrijfscultuur, management, financiering en kwaliteitszorg doorslaggevend voor succesvolle innovatie. De overheidsinstrumenten zijn nog onvoldoende vertrouwd met deze bredere omkadering van onderzoek en ontwikkeling.

De Vlaamse overheid moet haar opdracht in dit verband verruimen van aanmoedigen van wetenschappelijk en technologisch onderzoek tot de bredere opdracht bevorderen van de innovatie. Daarom zal de soms onduidelijke taakverdeling tussen de diverse overheidsinstrumenten en de samenwerking met de privé-sector worden gestroomlijnd.

Tegelijk wordt ook het onderzoek in de humane wetenschappen en het beleidsvoorbereidend onderzoek gestimuleerd, met onder meer aandacht voor vrouwenstudies.

In 1997 zullen een aantal nieuwe initiatieven worden opgestart die erop gericht zijn het ondernemerschap te bevorderen, de strategische vernieuwing van onze economie verder te zetten en de eigen beslissingsmacht te vergroten. We willen vooral de start van nieuwe projecten bevorderen. Vlaanderen heeft een grote behoefte aan risicodragend vermogen dat niet gebonden is aan de controle van grote groepen om de start en de groei van ondernemingen mogelijk te maken. We moeten de institutionele beleggers en de investeringsmaatschappijen meer aanmoedigen om te participeren in de start van de nieuwe bedrijven. Daarom zal binnenkort het decreet over een garantieregeling voor risicodragend vermogen aan het parlement worden voorgelegd.

De GIMV speelt in de Vlaamse economie een onvervangbare rol in het ter beschikking stellen van risicodragend vermogen. De geplande beursgang van deze maatschappij is niet gericht op de verkoop aan privé-groepen, maar wil de GIMV de mogelijkheid bieden om als investeringsmaatschappij tot volle ontplooiing te komen en het

Van den Brande

marktconforme optreden bevorderen. Nu is de GIMV te afhankelijk van de kapitaalsverhogingen die de overheid zich kan veroorloven. De beursgang van de GIMV past dan ook perfect in het beleid van de overheid om het institutionele en beurskapitaal in Vlaanderen te bevorderen.

Om het management van startende ondernemingen verder te professionaliseren zullen de peterchapsprojecten – waarbij grote ondernemingen managementondersteuning kunnen geven aan kleinere ondernemers – verder worden uitgebouwd. Er komen regionale preventiecellen om faillissementen te voorkomen. Om de vernieuwing van de onderneming mogelijk te maken, wordt de invoering van adviespremies vooropgesteld.

Ondernemingen moeten voor hun groei eveneens over voldoende vestigingsmogelijkheden kunnen beschikken die afgestemd zijn op hun afzetmarkten en op de beschikbare arbeidskrachten. De regering erkent deze behoeften en zal ter zake specifieke acties ondernemen.

De regering blijft tevens bij haar voornemen om via fiscale maatregelen het ondernemingsklimaat in Vlaanderen en het scheppen van banen te bevorderen. Tot op heden werd met de andere gewesten nog geen overeenstemming bereikt over de verlaging van de vennootschapsbelasting voor bedrijven, de zogenaamde Marivlam. De regering wenst hierover duidelijkheid vóór 1 november van dit jaar. Indien geen akkoord mogelijk blijkt, zal de Vlaamse regering bij voorkeur een nieuwe fiscale maatregel uitwerken waarvoor geen instemming van de andere gewesten vereist is.

De Vlaamse regering wenst een verlaagd en eenvormig tarief van 3 percent successierechten in te voeren voor familiale ondernemingen en familiale vennootschappen met minstens 5 werknemers. Voor de familiale ondernemingen met 1 tot 5 werknemers komt er een specifieke regeling. Met deze maatregelen willen we de rem op investeringen en werkgelegenheid wegnemen die thans nog bestaat door de toepassing van een vrij hoog marginaal tarief. Dit moet de ondernemers aanmoedigen om aandelen op vrijwillige basis opnieuw in de officiële sfeer te brengen en zal allerlei constructies in binnen- en buitenland overbodig maken.

In 1997 zal de Vlaamse overheid in het totaal voor ruim 85 miljard frank investeren. Om onze

strategische ligging te valoriseren zijn voortdurende en forse investeringen in onze economische basisinfrastructuur absoluut noodzakelijk. De prioriteit ligt daarbij op de verdere uitbouw van de Vlaamse zeehavens en de grote transportassen die van Vlaanderen een logistiek centrum in Europa moeten maken. Daarbij moeten we ook in de volgende jaren onze telecommunicatie-infrastructuur en -dienstverlening verder uitbouwen om de nieuwe uitdagingen aan te kunnen.

Een extra krediet van 1 miljard frank maakt een versnelde uitvoering van de investeringsprogramma's in de Vlaamse zeehavens mogelijk. De verdiepingsbaggerwerken in de Westerschelde zullen aanvatten in het voorjaar van 1997.

Er wordt ook 600 miljoen frank extra geïnvesteerd om vervoersstromen van de weg naar de binnenvaart te doen verschuiven. Er zijn tevens voldoende kredieten ingeschreven om een aantal projecten af te werken, onder meer de sluis te Zwevegem, het investeringsprogramma Doortocht Leie, de sluis te Hingene en het Albertkanaal.

Om nieuwe economische activiteit mogelijk te maken, zal bijkomend 500 miljoen frank vrijkomen voor de uitrusting van industrieterreinen. Tegelijk zal het subsidiebeleid in verband met de industrieterreinen worden geactualiseerd.

De opbrengst van de gedeeltelijke beursintroductie van de GIMV wordt enkel gebruikt voor bijkomende investeringen en zal dus op geen enkele manier dienen om lopende uitgaven te financieren.

Het verder aantrekken van buitenlandse investeringen blijft een topprioriteit. De gereorganiseerde en versterkte dienst Investeren in Vlaanderen zal op de meest professionele manier kandidaat-investeerders opsporen en begeleiden.

Het Vlaamse exportbeleid wil de uitvoer op groeimarkten bevorderen. Van de nieuwe dienst Export Vlaanderen wordt verwacht dat hij een nog dynamischer beleid zal voeren en nog dichter bij de ondernemingen zal staan.

Een nieuw initiatief is het Fonds Vlaanderen-Azië, dat aan Vlaamse bedrijven de mogelijkheid wil bieden om te investeren in de Aziatische groeilanden, zonder dat dit een verschuiving van de productie naar andere landen betekent.

Van den Brande

De promotie van Vlaamse landbouw- en visserijproducten vereist een meer functionele organisatiestructuur. Vermits 80 procent van de promotiefinanciering uit de sector zelf komt, gaat de voorkeur uit naar een representatieve instelling van privaatrecht die door de Vlaamse overheid zal worden erkend om de heffingen te innen en de promotietaken van de huidige VLAM over te nemen en voort te zetten.

Toerisme is een economische groeisector met een aanzienlijk werkgelegenheidspotentieel. De promotie van Vlaanderen als toeristische regio wordt de kernopdracht van Toerisme Vlaanderen. Daarnaast moet het toeristische aanbod beter worden afgestemd op de vraag. Met nieuwe investeringssubsidies zullen infrastructurele hefboomprojecten worden opgezet, inzonderheid aan de Vlaamse kust. Het riviertoeurisme zal worden bevorderd.

Internationale sportevenementen zijn belangrijk voor economie, werkgelegenheid en imagovorming. Daarvoor is een volwaardige sportinfrastructuur nodig. De Vlaamse regering zal samen met lokale overheden en privé-initiatiefnemers fors investeren in het Brugse Jan Breydelstadion, in het Antwerpse Bosuilstadion en in een indooratletiekhal te Gent.

De tweede prioriteit omvat het beleid inzake milieu, ruimtelijke ordening en natuur in Vlaanderen.

De inspanningen om onze waterlopen weer schoon te krijgen worden in 1997 versterkt. Aansluitend op het jaarlijks investeringsprogramma van 6 miljard frank voor Aquafin, worden de subsidies voor de gemeentelijke rioleringen verhoogd van 1 tot 1,5 miljard frank. Alleen op deze manier wordt de effectieve benutting van de toenemende waterzuiveringscapaciteit gewaarborgd.

Overeenkomstig het regeerakkoord zullen alle overheden in Vlaanderen ook nauwer worden betrokken bij het afvalbeleid. Voor de gemeenten is een doorgedreven en veralgemeende selectieve inzameling van het huisvuil de concrete doelstelling. Aldus kan op korte termijn het storten van huisvuil verboden worden en de noodzakelijke verbrandingscapaciteit tot een minimum worden beperkt.

De Vlaamse regering heeft recent een ontwerp van natuurdecreet principieel goedgekeurd. Het

opzet is te komen tot de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuurlijke milieus in Vlaanderen.

Inzake milieu en natuur heeft Vlaanderen een zekere historisch gegroeide achterstand nog niet volledig weggewerkt. De inhaaloperatie zal in de komende jaren hogere uitgaven vergen. Volgens het principe dat de vervuiler betaalt, zullen die mede door de opbrengst van milieuheffingen worden gefinancierd.

Zowel ter bevordering van het rationeel waterverbruik als ter beperking van de hoeveelheid afvalwaters, wordt de waterheffing bepaald in functie van het debiet van het verbruikte water. Daar water levensnoodzakelijk is, wordt per persoon en per jaar een minimale gratis drinkwatervoorziening van 15 kubieke meter leidingwater gewaarborgd.

Voor de afvalwaterheffing zelf komt er daarnaast een nieuwe vorm van sociale correctie. In de plaats van een algemene correctie voor kleinwaterverbruikers komt er een vrijstelling voor specifieke doelgroepen, met name bestaansminimumtrekkers en personen met een gewaarborgd minimumpensioen. Ook wordt in een reductie voorzien voor kleinschalige zelfzuiveraars.

Om het gebruik van grondwater in het licht van een duurzaam beleid te ontmoedigen, wordt een heffing op de winning van grondwater gefaseerd ingevoerd. Vanaf 1997 wordt voor de watervoorzieningsmaatschappijen reeds een heffing van kracht van 3 frank per kubieke meter opgepompt grondwater. Voor de industrie zal de heffing op de winning van grondwater pas vanaf 1998 en na overleg worden ingevoerd.

Om de CO₂-doelstelling van Rio te bereiken moet een actief beleid inzake rationeel energiegebruik worden gevoerd. In dit kader zal een Vlaamse Instelling voor het Rationeel Energiegebruik, VIREG, worden opgericht. VIREG zal een sturende rol vervullen bij het tot uitvoering brengen van de REG-acties die gericht zijn op het vraagaspect.

Op 24 juli van dit jaar heeft de regering het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, het zogenaamde RSV, principieel goedgekeurd. Op het einde van het jaar gaat, zoals u weet, het openbaar onderzoek van start. Het RSV moet in het najaar van 1997 definitief kunnen worden vastgelegd.

Van den Brande

De regering heeft in het RSV een evenwicht gevonden in het streven naar een autonome ruimtelijke ontwikkeling voor alle maatschappelijke sectoren volgens de principes van gedeconcentreerde bundeling, herwaardering van het stedelijk weefsel en de bescherming van de open ruimte. Het RSV zal rechtszekerheid bieden aan alle betrokkenen en er voor zorgen dat conflicten inzake ruimtegebruik op een serene manier worden opgelost. De bindende bepalingen in het RSV zullen, zoals voorzien in het planningsdecreet, specifiek ter bekrachtiging worden voorgelegd aan het parlement.

Een derde prioriteit betreft leefbare steden en dorpskernen. Volgend jaar zal het Sociaal Impulsfonds over bijna 5,5 miljard frank beschikken. Vanaf 1997 komt er jaarlijks 1 miljard frank bij. Daarmee ondersteunt het SIF het lokale beleid dat gericht is op het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten en de steden, op de bestrijding van de kansarmoede en op de bevordering van het welzijn. Lokale beleidsplannen tot verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit zullen de basis vormen voor de convenanten 1997-1999.

Samen met het Sociaal Impulsfonds moeten ook de andere beleidsdomeinen een bijdrage leveren tot het herstel van de stedelijke leefomgeving.

Zo is het programma voor vernieuwbouw en wijkrenovatie in de stads- en dorpskernen inmiddels opgestart. Het zal worden afgerond over een periode van drie jaar. Hiervoor is 9 miljard frank vrijgemaakt uit de middelen die de Vlaamse huisvestingsmaatschappijen beheren.

In 1997 wil de regering ook een belangrijke inspanning leveren om het trampark van de Vlaamse Vervoermaatschappij te vernieuwen, waardoor tevens de broodnodige capaciteitsverhogingen kunnen worden verwezenlijkt. Hiervoor werd 350 miljoen frank extra vastgelegd.

De regering zal in 1997 haar investeringsbeleid inzake openbaar vervoer en wegeninfrastructuur nog sterker bepalen in het kader van de resultaatgerichte afspraken die in mobiliteitsconvenanten worden vastgelegd. Het krediet wordt opgetrokken tot 460 miljoen frank.

Om de ruimte in Vlaanderen beter te benutten en om de economische ontwikkeling van stads- en dorpskernen te stimuleren, wordt een nieuw project opgestart dat specifiek gericht is op het

aantrekkelijker maken van binnenstedelijke commerciële centra in kernen met een regionale uitstraling. Hiervoor is 1 miljard frank vrijgemaakt.

Onze vierde prioriteit is de kwaliteit van het leven in Vlaanderen. De bevolking stelt bijzonder hoge eisen aan het onderwijs. Daarom wil de regering de kwaliteit verbeteren en de uitgaven beheersbaar houden. Voor 1997 zijn er geen besparingen voorgesteld. De scholenbouw krijgt in een meerjarenperspectief een extra impuls van 800 miljoen frank. In een eerste fase zijn die middelen – overeenkomstig het regeerakkoord – bestemd voor het hoger onderwijs.

Het decreet met betrekking tot het basisonderwijs wordt eerstdaags aan het parlement voorgelegd. Essentieel is dat de organisatie van het basisonderwijs behoort tot de autonomie van de schoolbesturen. De regering nodigt het parlement uit tegelijk een ander ontwerp van decreet in behandeling te nemen dat betrekking heeft op de inspraak van het personeel in het onderwijs.

Een derde belangrijk decreet handelt over het secundair onderwijs. Bijzondere aandachtspunten zijn de samenwerkingsverbanden tussen scholen, de autonomie en de responsabilisering, de reductie van het studieaanbod in een overzichtelijk geheel, de vrije keuze, het statuut van het personeel en de financiering.

Een laatste ontwerp van decreet zal het volwassenenonderwijs behandelen. Volwassenen moeten toegang hebben tot de onderwijsvoorzieningen en tweedekanswegen voor het behalen van minimale kwalificaties teneinde werk te vinden, verder te leren of ten behoeve van hun persoonlijke ontplooiing.

Er zal in 1997 een extra inspanning worden geleverd om de schoolomgevingen veiliger te maken voor de zwakke weggebruiker. Een versnelde uitbouw van een betere fietsinfrastructuur zal hierop worden afgestemd.

Over het welzijns- en gezondheidsbeleid had ik het al in mijn inleiding. Tevens zijn deze sectoren – zoals al gezegd – van groot belang in ons werkgelegenheidsbeleid.

Zowel in het gezondheids- als het welzijnsbeleid staat bovendien kwaliteitszorg centraal. Het decreet op de integrale kwaliteitszorg in verzorgingsinstellingen zal in 1997 worden uitgevoerd. Er komt eveneens een decreet op de kwaliteitszorg in het welzijnswerk. De integratie van

Van den Brande

bestaande adviesraden in één Vlaamse Gezondheidsraad en één centrale Gezins- en Welzijnsraad zullen borg staan voor een meer systematische en samenhangende adviesverlening. Tevens wordt het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie hervormd om de preventieve gezondheidszorg transparanter, samenhangender en krachtadiger te maken.

Kind en Gezin zal prioriteit geven aan de dossiers buitenschoolse kinderopvang en interlandelijke adoptie. De vernieuwing in de preventieve zorg voor jonge kinderen wordt doorgezet en na een evaluatie gecorrigeerd waar nodig.

Er wordt meer geld vrijgemaakt voor cultuur. In de jeugdsector krijgen de landelijke jeugdorganisaties een nieuwe impuls. In de sector van het volksontwikkelingswerk is er ruimte voor de uitvoering van het decreet dat de diensten voor sociaal-cultureel werk regelt. We besteden middelen aan de groei van de culturele centra. Zoals afgesproken zal de Raad voor Cultuur worden opgericht. De oprichting van de v.z.w. De Rand als dragende structuur voor de Vlaamse aanwezigheid in de Vlaamse rand is budgettair mogelijk gemaakt. Belangrijk is ook dat nu werk wordt gemaakt van de renovatie van de KVS in Brussel. Daarvoor is in 75 miljoen frank voorzien. Ter voorbereiding van een museumdecreet werden de middelen van 55 miljoen frank opgetrokken naar 145 miljoen. In de muzieksector werd de ondersteuning van een Vlaams jeugdorkest gepland en werd werk gemaakt van een steunpunt voor de muziek. Dit zal zich onder meer toeleggen op de promotie van Vlaamse componisten.

Het minidecreet van 22 december 1995 legde de basis voor de hervorming van de BRTN en legde ook de opdracht van de Vlaamse omroep vast. Eerst en vooral moet de openbare omroep op de kijker en luisteraar gerichte informatie en cultuurprogramma's brengen. Zowel naar inhoud, naar vorm als naar taalgebruik moet het aanbod worden gekenmerkt door kwaliteit. Bijzondere aandacht moet gaan naar de kinderen en de jeugd. De Vlaamse regering bereidt nu het ontwerp van het maxidecreet voor waarbij de omroep onder meer zal worden omgevormd tot een n.v. van publiek recht en waarbij het statuut van het bestaande en van het nieuw aan te werven personeel zal worden geregeld.

De Vlaamse regering wil alle vooroordelen en discriminaties wegwerken die een harmonieuze,

democratische samenleving in de weg staan. Zij werkt daartoe aan een klimaat waarbij elke mens ongeacht zijn/haar geslacht, cultuur, geaardheid of handicap, gelijke kansen krijgt om volwaardig te participeren in onze samenleving.

Het erkennen van het Gelijke Kansenbeleid als een volwaardige en horizontale bevoegdheid bij het aantreden van deze regering was daartoe een belangrijke stap. Nu al is er een administratieve cel Gelijke Kansen in Vlaanderen, evenals een Interdepartementale Commissie Gelijke Kansen. Vandaag wordt financiële steun vastgelegd voor gelijke kansenprojecten voor vrouwen en minderheidsgroepen. Een ontwerp van decreet om een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen te waarborgen, is in voorbereiding.

Een volgende prioriteit handelt over de bestuursstijl. De Vlaamse regering wil in overleg met het Vlaams Parlement verder werken aan een vernieuwde politiek en een open relatie tussen regering en parlement. Vandaar de ruime informatieplicht waartoe de regering zichzelf verbonden heeft. Deze en andere aspecten van de politieke cultuur passen in het kader van een optimaal bestuurlijk evenwicht, waarbij de verantwoordelijkheden van de uitvoerende macht en de wetgevende macht duidelijk gescheiden zijn. Rolvervaging en rolvermenging dienen de democratische besluitvorming niet. Wij zijn uiteraard bereid alle parlementaire vragen binnen de termijnen en afspraken van het Reglement te beantwoorden. Ik wil dan wel de afspraak maken dat de antwoorden niet dienen om licentiaatsverhandelingen of studiediensten te documenteren.

Wij moeten als Vlaamse overheid veel meer dan in het verleden zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Alleen op die manier zullen de mensen zich herkennen in het Vlaamse overheidsbeleid. De regering zal haar inspanningen om de bevolking correct te informeren voortzetten via onder meer de advertenties van de Vlaamse overheid in de geschreven en audiovisuele pers, maar ook via Internet.

Decreten en besluiten vormen het formele kader voor de dienstverlening aan de bevolking. De reële dienstverlening is de taak van de administratie. De regering hecht een groot belang aan de vlotte en correcte uitvoering van decreten en besluiten. Daarom worden alle Vlaamse administraties en openbare instellingen ook in 1997 systematisch verder aangepast op het vlak van structuur en cultuur.

Van den Brande

De provinciale en de lokale besturen – vooral de steden en gemeenten – spelen ook bij de verdere uitbouw van de nieuwe politieke cultuur een sleutelrol. Burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden houden immers meer dan de centrale overheden de vinger aan de pols van de bevolking. Het eerste jaar van deze regeerperiode is consequent werk gemaakt van de uitbouw van het partnerschap tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse gemeenten, onder meer inzake stedelijke vernieuwing, mobiliteit en milieu. Die samenwerking zal onverminderd worden doorgezet.

Om een beter bestuur in een federaal kader mogelijk te maken stelt de Vlaamse regering twee punten voorop. Ten eerste, de bevoegdheidsafbakening tussen de onderscheiden overheden moet zo coherent mogelijk zijn. Maatschappelijk samenhangende domeinen horen bij voorkeur thuis onder de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van één overheid. Politieke en financiële verantwoordelijkheid kunnen en mogen niet worden gescheiden. Daarnaast blijft een goede, loyale samenwerking tussen de federatie en de deelstaten en tussen de deelstaten onderling noodzakelijk. Vlaanderen staat hierbij open voor overleg, samenwerking en beleidsafstemming binnen een correct afsprakenkader, rekening houdend met de tweeledigheid van het land en met Brussel.

De verruiming van onze autonomie vormt dus geen doelstelling op zichzelf, maar is enkel een middel voor een meer verantwoordelijk bestuur. Ze moet het mogelijk maken om in een aantal cruciale beleidsdomeinen, zoals het sociale en het economische domein, de werkgelegenheid, het wetenschappelijk onderzoek alsook op fiscaal vlak aan beleidskracht en efficiëntie te winnen.

In haar inleidende discussienota over een verdere staatshervorming gaat de regering derhalve uit van drie krachtlijnen, die ik wil blijven herhalen. De nieuwe structuren moeten een versterkte democratische onderbouw krijgen, met toepassing van de regel van de subsidiariteit. De groeiende Europese eenmaking zal een verschuiving van bevoegdheden en middelen van staat naar deelstaat meebrengen. De band tussen Vlaanderen en Brussel en de fundamentele tweeledigheid van het Belgisch samenleven impliceert twee basisdeelstaten, met een specifiek statuut voor onze hoofdstad Brussel en voor de Duitstalige Gemeenschap.

De commissie voor de Staatshervorming is gestart met de bespreking van deze insteeknota, wat resulteerde in een eerste voorlopig standpunt over de regionalisering van de Provincie- en Gemeentewet. De andere themata en hoofdstukken zullen de eerstvolgende maanden grondig worden besproken in het Vlaams Parlement.

De Vlaamse regering is uitdrukkelijk voorstander van de optie om op termijn een eigen grondwet voor de deelstaat Vlaanderen, in een federaal kader, tot stand te laten komen.

In het perspectief van een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap is het aangewezen dat het Vlaams Parlement voor het einde van volgend jaar een standpunt inneemt over de prioriteiten van Vlaanderen in de volgende fase van de staatshervorming. Intussen zal de Vlaamse regering het structureel overleg met de Brusselse Vlamingen over een gemeenschappelijke strategie van de hele Vlaamse Gemeenschap verder uitbouwen. Brussel is en blijft onze hoofdstad.

Het volstaat evenwel niet te zeggen dat Brussel onze hoofdstad is. Als we willen dat de hoofdstad van Vlaanderen ook de hoofdstad van België en Europa is, moeten we er eerst en vooral voor zorgen dat Brussel een Vlaams karakter behoudt en opnieuw voor een stukje een Vlaamse stad wordt. In deze stad moeten alle Vlamingen – en in de eerste plaats de Brusselse Vlamingen – zich thuis kunnen voelen. Op die manier zullen we de betrokkenheid tussen de Vlamingen in en buiten Brussel levensecht maken.

Dat de Brusselse Vlamingen deel uitmaken van de Vlaamse Gemeenschap, houdt in dat Vlaamse decreten en besluiten in het hoofdstedelijk gebied integraal worden toegepast. Het houdt echter vooral in dat ze worden gehoord en optimaal bij het beleid worden betrokken.

Op parlementair niveau is er reeds een structurele band met de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze kan via een versterkte werking van het Adviescomité Brussel en Vlaams-Brabant verder worden aangehaald. Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en dat van de Vlaamse Gemeenschapscommissie moeten complementair zijn. Dat wil onder meer zeggen dat zij op een aanvullende wijze, met respect voor ieders autonomie, één Vlaams beleid voor Brussel tot stand brengen. Regelmatig overleg tussen de beleidsverantwoordelijken en de administraties is dus noodzakelijk.

Van den Brande

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft bij de verdere uitbouw van het net van Nederlandstalige voorzieningen alvast een speerpuntfunctie.

Zowel tussen de Vlaamse regering en het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie als tussen de respectievelijke administraties zal voorts nauw worden samengewerkt. Terzake heeft de gemengde ambtelijke commissie haar nut bewezen. Er zullen duidelijke afspraken worden gemaakt, met een precieze afbakening van de respectievelijke verantwoordelijkheden. Op die manier kunnen we komen tot een globaal en samenhangend beleid inzake Brussel.

De permanente dialoog tussen alle betrokkenen moet leiden tot een globale visie en een gecoördineerde aanpak. Samen met de leden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal de Vlaamse regering onverwijld alle eerder ingezette middelen voor Brussel evalueren op hun reële effecten, en de laatste hand leggen aan het opstellen van het in het regeerakkoord afgesproken actieplan voor Brussel, waaraan alle betrokken ministers een passende opvolging zullen geven.

Vlaanderen is goed geplaatst om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van Europa. We hebben onze hoofdstad gemeen. We liggen centraal én aan zee. We leven op een kruispunt van culturen waardoor we, door de eeuwen heen, een openheid voor andere culturen hebben ontwikkeld. Gaandeweg zijn we ons ook bewust geworden van onze eigen identiteit. Aldus kunnen we optreden als internationale bemiddelaars.

De banden tussen Vlaanderen en Nederland worden steeds hechter, zoals ook blijkt uit de jongste troonrede van de Nederlandse koningin. Na de culturele samenwerking, die zelf door het culturele verdrag tussen Vlaanderen en Nederland een nieuwe impuls heeft gekregen, komt het er nu op aan om het politieke en economische partnerschap uit te bouwen.

We willen tevens verder bouwen aan de samenwerking tussen de regio's van Europa, waarbij de culturele verscheidenheid voorop staat en het principe van de subsidiariteit ten volle in de praktijk wordt gebracht – ook op economisch vlak.

Ons optreden in het buitenland kan niet beperkt blijven tot internationale contacten op het strikt

politieke vlak. Dat optreden moet aanknopingspunten vinden bij elk aspect van het maatschappelijke gebeuren. De Europese en internationale evoluties kunnen een verrijking zijn voor elke Vlaming, voor onze bedrijven, voor ons onderwijs, voor onze onderzoeksinstellingen. Regionalisme is immers ondenkbaar, wanneer het niet open is en gericht op de andere en de wereld. Regionalisme versterkt zowel de democratische betrokkenheid als de werkgelegenheid.

Groeien vandaag – en ik verwijs in dat verband naar het slot van het boek *La Société de Confiance* van Alain Peyrefitte – betekent niet gewoon voortdoen, herhalen, beschermen.

Om het welvaartsniveau dat we al verworven hebben, te handhaven, zullen meer ontwikkeling, meer technologische vitaliteit, meer ondernemen, meer ondernemingen, meer ambitie zowel op materieel als cultureel vlak, kortom : meer verantwoordelijkheid, nodig zijn. Niet alleen bij ons, maar wereldwijd. Het komt er vandaag vooral op aan dat wij durven erkennen – met verstand en met gevoel – hoe onze groei tot stand is gekomen en hoe verder groeien mogelijk wordt.

Wie zich verder wil ontplooien, voert een gevecht. Een innerlijk gevecht, waar energie het opneemt tegen berusting en vindingrijkheid tegen routine. Een maatschappelijk gevecht ook, opdat in haar instellingen en bij haar actieve componenten de krachten van het vertrouwen het – op elk niveau – zouden winnen van die van de argwaan.

De Vlaamse regering heeft haar begrotingswerk voltooid. De ontwerp-begroting voor 1997 geeft de verdere ontwikkeling aan – ook cijfermatig – van het beleid zoals dat aan de hand van de vijf grote prioriteiten in het regeerakkoord is uiteengezet. Die ontwerp-begroting ligt in het verlengde van ons lange termijn-project Vlaanderen-Europa 2002.

We wensen – samen met het Vlaams Parlement – met deze begroting in 1997 opnieuw een bijdrage te leveren aan het antwoord op de grote maatschappelijke uitdagingen van deze tijd. (*Applaus bij de CVP, de SP, de VLD en de VU*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen woensdag om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.29 uur.*
